

ВИБІР РЕДАКЦІЇ: СВІТ

Як іранські агенти використовували штучний інтелект для публікації фейків у американських ЗМІ

Фруд Бежан

12 жовтня 2026, 11:28

У новому звіті OpenAI повідомила, що зупинила іранську кампанію впливу, учасники якої використовували ChatGPT, щоб приховано поширювати антиамериканську пропаганду

Фруд Бежан, Сіндре Лангмоен

Ервін Б. Госкінс, американський журналіст-фрілансер, за останні місяці написав десятки статей, у яких критикував війну США з Іраном.

Його провокаційні статті, що виходили в менших американських виданнях, зображали США агресором у війні, яка триває уже сім місяців, виставляли Ізраїль

ненадійним союзником, а Іран подавали як непокірного аутсайдера, що чинить опір.

“ Ми виявили майже 100 статей, опублікованих або поширених під авторством учасників цієї операції

OpenAI

Але, як виявилось, Госкінс – це не американський журналіст. Ба більше, такого не існує взагалі.

Госкінс був одним із семи фейкових журналістів, які нібито представляли Захід і яких іранські агенти використовували для розміщення статей у ЗМІ по всьому світу, зокрема у Сполучених Штатах.

Про це повідомляє компанія **OpenAI**, яка у своєму звіті від 8 жовтня зазначила, що припинила діяльність іранської групи впливу, яка використовувала **ChatGPT** для таємного поширення антиамериканської пропаганди.

ChatGPT, Claude, Gemini. Ілюстрація

«Ми виявили майже 100 статей, опублікованих або поширених під авторством учасників цієї операції у близько десятка інтернет-видань по всьому світу», – повідомила компанія OpenAI.

Це були невеликі та середні видання, які переважно спеціалізуються на міжнародних відносинах, геополітиці та подіях на Близькому Сході.

У компанії розповіли, що заблокували акаунти в ChatGPT, за допомогою яких генерували статті та ідеї для публікацій, а також коментарі для соцмереж.

Ця іранська операція продемонструвала, наскільки широко доступні системи штучного інтелекту можуть використовуватися для поширення дедалі більш витонченої пропаганди, спрямованої проти супротивників країни, у безпрецедентних масштабах.

Провокаційні статті

Серед статей, авторство яких приписують Госкінсу, була стаття під назвою «Джаред Кушнер і приватизація американської стратегії щодо Ірану», опублікована 12 червня на сайті [PeaceVoice](#) – сервісу, що спеціалізується на публікації інтелектуальних аналітичних статей та розповсюдженні матеріалів у ЗМІ, яким керує американський Орегонський інститут миру.

Протягом наступних кількох днів цю саму статтю під схожими заголовками опублікували американський лівий інтернет-журнал [CounterPunch](#) та видання [LA Progressive](#), яке позиціонує себе як «незалежне видання, що відстоює справедливість» і базується в Лос-Анджелесі.

Особисті фінансові інтереси **Джаред Кушнера** – зятя президента США **Дональда Трампа** та його спеціального посланця, – його дипломатична діяльність та потенційний конфлікт інтересів висвітлювалися провідними американськими ЗМІ, зокрема в рамках розслідування журналу [The New Yorker](#).

Однак стаття, опублікована на сайтах PeaceVoice, CounterPunch та LA Progressive, – хоча в ній і зазначається, що Кушнер захищає свої ділові угоди та стверджує, що звинувачення не є доказом корупції, – є здебільшого однобічною і приділяє мало уваги аргументам на захист Кушнера.

Спецпредставник президента Росії Кирило Дмитрієв та спецпредставники президента США Стів Віткофф і Джаред Кушнер у Москві, 5 вересня 2026 року

Публікація пов'язує фінансові зв'язки Кушнера з можливим конфліктом інтересів і припускає, що вони впливають на політику США щодо Ірану, але не надає жодних чітких доказів.

Крім того, це не враховує й інші причини формування політики США щодо Ірану, зокрема занепокоєння ядерною програмою Тегерана та давні зв'язки США з ключовими союзниками, як-от Ізраїль та Саудівська Аравія.

У статті також вживаються такі терміни, як «приватизація», що свідчить про її упереджену редакційну позицію.

«Когнітивна війна»

“ OpenAI – не єдина компанія у сфері штучного інтелекту, яка залучена до таких операцій

Іранські агенти використовували ще шість вигаданих образів журналістів. Кожен із них мав профілі в соціальних мережах, зображення, створені за допомогою штучного інтелекту, і поширював матеріали один одного.

Штучний інтелект також використовується для просування розгорнутих статей у малих і середніх ЗМІ по всьому світу. Статті від фейкових журналістів з'являлися не лише в ліволіберальних американських виданнях, а й у публікаціях лібертаріанського спрямування.

Ця іранська операція посилила побоювання, що уряди, зокрема й іранський, використовують моделі штучного інтелекту для поширення державної пропаганди та формування громадської думки.

OpenAI заявила, що іранська операція досягла 4-ї категорії за її шкалою **Breakout Scale** для операцій впливу (Influence Operations), яка оцінює потенційний вплив кампанії з дезінформації. Найвища категорія за цією шкалою – 6.

«Штучний інтелект може надати таким операціям під прикриттям більшого масштабу, ефективності, мовної виразності та редакційних можливостей», – зазначили в OpenAI.

«Оператори можуть скористатися цими перевагами для маніпуляції ні про що не підозрюючими жертвами, як-от працівники чи редактори ЗМІ, і підкидати свій контент аудиторії, яка навіть не уявляє, хто за цим стоїть і якими були їхні мотиви».

OpenAI – не єдина компанія у сфері штучного інтелекту, яка залучена до таких операцій.

Минулого місяця компанія **Anthropic** заявила, що іранські державні установи використовують моделі штучного інтелекту, як-от її застосунок **Claude** та **Gemini** від **Google**, для проведення кампаній «когнітивної війни» та поширення наративів, створених могутнім Корпусом вартівих Ісламської революційної – елітним підрозділом збройних сил Ірану, який відіграє провідну роль у політиці та економіці.

Парад військових і воєнізованих формувань Корпусу вартових Ісламської революції (КВІР) на вулицях Ісфагана, Іран, 1 жовтня 2026 року

Компанія Anthropic заявила, що їй також вдалося зірвати діяльність державних суб'єктів, зокрема Ірану, які використовували систему Claude для «створення, проведення та іншої підтримки операцій стеження», спрямованих проти етнічних меншин та дисидентів.

«Штучний інтелект значно спростив процес створення багатомовної пропаганди, формування фейкових профілів та дискредитації критиків», – заявив в інтерв'ю радіостанції іранської служби Радіо Свобода **Пуеш Азізеддін**, дослідник у сфері прав людини та технологій, який спеціалізується на питаннях інтернет-цензури, стеження та цифрової свободи в Ірані.

«З іншого боку, авторитарні уряди часто використовують боротьбу з дезінформацією як привід для цензури, посилення стеження та навіть тиску з метою розкриття особистих даних користувачів».

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Прем'єр Британії оголосив про створення центру боротьби з російською дезінформацією

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Шпигун у кишені» та «чорна конячка» пропаганди: чи справді Telegram і TikTok стали найнебезпечнішими платформами в Україні

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Лего, хіп-хоп і дипфейки: як Іран використовує ШІ для впливу на громадську думку Заходу?

Фруд Бежан

Журналіст Радіо Свобода

Світ

Політика

Суспільство

Вибір редакції: світ